

DET KONGELIGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Kommunal- og moderniseringsministeren

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

17/1212-296

18. februar 2020

Vedtak om grensejustering mellom Vestre Toten og Gjøvik kommuner - Raufoss Industripark

Jeg viser til brev 8. august fra Fylkesmannen i Innlandet med fylkesmannens utredning og tilrådning i sak om grensejustering mellom Vestre Toten og Gjøvik kommuner, for Raufoss Industripark.

Bakgrunn

Deler av kommunegrensen mellom Gjøvik og Vestre Toten kommuner går gjennom arealene i Raufoss Industripark. Totalt areal i industriparken er 2.900 dekar, hvorav 1800 dekar er i Vestre Toten og 1100 dekar er i Gjøvik. Arealene eies i sin helhet av Raufoss Næringspark ANS. Til nå uutbygde deler av parken ligger i stor grad i Gjøvik kommune. Parken er avgrenset med industrigjerde rundt området, og inneholder om lag 350 bygninger, 40-50 bedrifter og ca. 2 600 ansatte. Vestre Toten kommune har hovedansvar for infrastruktur (vei, vann og avløp) i parken.

Daværende Fylkesmannen i Oppland mottok 20. mars 2018 et initiativ fra Raufoss Næringspark ANS om utredning av en grensejustering, slik at hele Raufoss Industripark blir liggende i Vestre Toten kommune. Bakgrunnen for initiativet var et ønske om å legge til rette for best mulig fremtidig utvikling av Raufoss Industripark. Initiativet vektlegger bl.a. at det er en ulempe for Raufoss Næringspark å måtte forholde seg til to planavdelinger for plan- og byggesaker, at næringsparken er avhengig av en aktiv og initiativrik vertskommune, det oppleves som lite hensiktsmessig å måtte forholde seg til flere vertskommuner, og at næringsparken opplever at det er et misforhold mellom hvem som tilrettelegger for virksomhet i industriparken, og hvem som får inntektene fra den.

1. mars 2019 ga departementet Fylkesmannen i Innlandet i oppdrag å utrede konsekvensene av en eventuell grensejustering mellom Gjøvik og Vestre Toten kommune. Forslaget til grensejustering berører ingen innbyggere i noen av kommunene. Fylkesmannen har derfor ikke gjennomført noen innbyggerhøring om initiativet, men har avholdt møter og befarings med kommunene og initiativtaker.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen skriver i sin vurdering at det både finnes argumenter som taler mot, og argumenter som taler for grensejustering. Etter en helhetsvurdering anbefaler likevel Fylkesmannen at grensejusteringen vedtas i tråd med initiativet, slik at hele industriparken blir liggende i Vestre Toten kommune.

Hele det aktuelle området eies av kun én privat grunneier, og fylkesmannen legger stor vekt på synspunktene til Raufoss Næringspark. Fylkesmannen mener det er uhensiktsmessig for aktørene i industriparken å måtte forholde seg til to planmyndigheter, og at det er rimelig at Vestre Toten, som i dag har hovedansvar for vei, vann og avløp i parken, også er den kommunen som tilrettelegger for videre infrastrukturbygging i parken. Fylkesmannen mener grensejusteringen vil virke avbyråkratiserende og skape en hensiktsmessig kommunegrense.

Fylkesmannen bemerker også at den beste løsningen ville vært en sammenslåing av kommunene Gjøvik, Vestre Toten og Østre Toten. En slik kommune ville etter fylkesmannens oppfatning stått vesentlig sterkere i et samfunnsutviklingsperspektiv.

Uttalelser fra kommunene

Kommunestyrene i Gjøvik og Vestre Toten vedtok i møter 20. juni 2019 hver sin enstemmige uttalelse til fylkesmannens foreløpige utredning og tilrådning. Uttalelsene er oversendt departementet som vedlegg til fylkesmannens utredning.

Kommunestyret i Gjøvik ønsker ikke at grensen endres. Gjøvik mener flere av dagens utfordringer for industriparken vil kunne løses gjennom enda bedre samhandling og samarbeid mellom kommunene. Gjøvik ønsker å være sterkere involvert i utviklingen av industriparken fremover, og vil gjerne gå inn på eiersiden i parken. Gjøvik mener industriparken, inntil en kommunesammenslåing, er best tjent med at deler av parken ligger i Gjøvik kommune. Kommunestyret viser bl.a. til en rask og omfattende utvikling i Gjøvik med utbygging av næringstomter, kommunens kompetanse og virkemiddelapparat, og kontakten mellom industrimiljøet i parken og de store utdanningsinstitusjonene og kompetanse- og innovasjonsmiljøene i Gjøvik kommune.

Kommunestyret i Vestre Toten gir sin fulle støtte til konklusjonene i fylkesmannens utredning, og er tilfreds med at fylkesmannen har lagt avgjørende vekt på hva Raufoss Næringspark vektlegger som grunnlag for sin søknad. Vestre Toten påpeker også at kommunen er bekymret for forhold knyttet til kommuneplanlegging og by- og samfunnsutvikling for Raufoss by ved fortsatt delt industripark. Kommunestyret i Vestre Toten bemerker videre at

kommunesammenslåing ikke er på den politiske dagsorden i dialogen mellom kommunene i regionen.

Uttalelse fra Raufoss Næringspark

I januar 2019 skiftet Raufoss Næringspark ANS eierskap. De nye eierne og styret i Raufoss Næringspark ANS har i en uttalelse stilt seg fullt og helt bak initiativet om grensejustering. Næringsparken mener en grensejustering vil bidra til en mer kostnadseffektiv utviklingsprosess og enklere saksbehandling for alle parter, og at begge forhold vil gi næringsparken økt konkurransekraft sett opp mot konkurrerende lokaliseringalternativer nasjonalt og internasjonalt. Dette ansees derfor å være av stor betydning for den videre utviklingen av industriparken.

Næringsparken påpeker samtidig at de anser Gjøvik kommune som en viktig samarbeidspartner også fremover, og eierne vil derfor invitere Gjøvik kommune inn som partner og aksjonær i Raufoss Industripark, så snart dette er praktisk mulig å gjennomføre.

Videre støtter Raufoss Næringspark fylkesmannens tilrådning om sammenslåing av Gjøvik, Vestre Toten og Østre Toten kommuner. For å styrke industriparkens konkurransekraft og mulighet for utvikling av nye virksomheter og arbeidsplasser, ønsker næringsparken at hele regionen sin vekstkraft og rolle som industrielt tyngdepunkt skal konsentreres og videreutvikles. Næringsparken mener at en kommunesammenslåing i regionen vil bidra til å styrke regionen og parken sin rolle ytterligere i nasjonal og internasjonal sammenheng.

Departementets vurdering

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til lov 15. juni 2001 nr. 70 om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova) § 6 første punktum. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har vurdert fylkesmannens tilrådning og avholdt befarings- og møte med kommunene. Departementet mener at det juridiske grunnlaget for utredningen til fylkesmannen er i tråd med reglene i inndelingsloven om saksforberedelser i kapittel III.

Inndelingsloven § 6 inneholder ingen nærmere kriterier eller vilkår for departementets vurdering. § 1 angir lovens formål og gir overordnede rammer for departementets skjønn, jf. Ot. prp. nr. 41 (2000–2001) s. 55. Etter inndelingslova § 1 skal kommuneinndelingen skje *"innanfor ramma av det nasjonale fellesskap", "sikre eit funksjonsdyktig lokalt folkestyre og ei effektiv lokalforvaltning"* og *"skape formålstenlege einingar som kan gi innbyggjarane og næringslivet tilfredstillande tenester og forvaltning"*. Videre fremgår det at loven skal *"byggje på prinsippet om lokal medverknad og initiativrett til grenseendringar"*. Dette innebærer at departementet må gjøre en konkret og helhetlig vurdering, der flere momenter vil være relevante. Departementet har rom for et vidt skjønn i vurderingen av om det skal gjennomføres en grenseendring eller ikke.

Departementet mener grensejusteringer først og fremst bør være et redskap for å tilpasse kommunegrenser til eksisterende samhandlingsmønstre og innbyggernes bruk av kommunale tjenester.

Departementet viser videre til inndelingslovas rundskriv, nr. H-10-/15 punkt 2.4.2, der det heter: *"Inndelingslova seier ikkje noko om kor stor vekt ein skal leggje på dei ulike momenta i ei grensejusteringssak. Den som står ansvarleg for utgreiinga, må avgjere kva som er "nødvendig" å greie ut i kvar einskild sak."* Forarbeidene til loven peker på at det i grensejusteringssaker kan være aktuelt å hente inn opplysninger om for eksempel demografiske utviklingstrekk, pendling, næringsstruktur, arealbruk, inntekts- og utgiftsstruktur og det kommunale tjenestetilbudet.

I denne saken har departementet vurdert nedenstående opplysninger og momenter.

Initiativet om grensejustering for Raufoss Industripark skiller seg fra andre grensejusteringssaker ved at den ikke berører innbyggere, kun næringsareal. Departementet mener Fylkesmannen i Innlandet har levert en god utredning, som belyser de ulike momentene i saken på en god måte.

Gjøvik har i sin argumentasjon lagt vekt på at kommunene Gjøvik og Vestre Toten er i ferd med å vokse sammen, og at Gjøvik har planer for å utvikle og legge til rette for næringsvirksomhet i områder opp mot industriparken. Gjøvik mener derfor initiativet om grensejustering er en kortsiktig løsning, som raskt vil skape tilsvarende utfordringer som i dag når parken i fremtiden utvides.

Departementet deler vurderingen av at Gjøvik og Vestre Toten kommuner er en felles bo- og arbeidsregion, som også er i ferd med å vokse sammen som lokalsamfunn. Departementet er enig med fylkesmannen, initiativtakerne og Gjøvik kommune om at en sammenslåing av kommunene derfor vil være den beste løsningen på dagens uhensiktsmessige grense. Det er imidlertid usikkert når en slik sammenslåing vil realiseres. I påvente av en eventuell fremtidig kommunesammenslåing, ønsker Raufoss Næringspark en grensejustering for å kunne styrke grunnlaget for utviklingen av industriparken. Etter departementets vurdering er det argumenter som taler for at en slik grensejustering bør gjennomføres.

Industriparken er et sammenhengende område med én grunneier og gjerder og sikring rundt hele parken. Arealene som grenser til parken er av en slik type (hus, offentlige veier osv.) at industriparken som sådan ikke uten videre vil kunne utvides utover dagens eiendomsgrenser. Det er dessuten fortsatt store uutnyttede områder innenfor dagens areal, som ifølge Raufoss Næringspark vil kunne dekke deres behov for tiår fremover.

Industriparken ligger tett inntil/er integrert med Raufoss sentrum i Vestre Toten. Aktiviteten i parken påvirker på denne måten innbyggerne i Vestre Toten og Raufoss i til dels stor grad, mens den berører ingen/få innbyggere i Gjøvik kommune. Etter departementets vurdering vil integreringen av Gjøvik og Vestre Toten som bo-, arbeids- og næringsområde fortsette

uavhengig av om det gjennomføres en grensejustering for arealene til Raufoss Næringspark. Utviklingen i lokalsamfunnet for øvrig vil derfor fortsatt gå i retning av behov for én felles kommune.

Departementet mener dagens grense er åpenbart uhensiktsmessig for aktørene i industriparken, illustrert bl.a. ved at grensen går gjennom flere bygninger. Forslaget fra Raufoss Næringspark til ny grense vil etter departementets vurdering gi en langt bedre grense enn i dag, som trolig også vil virke avbyråkratiserende og forenklende for aktørene i industriparken. Departementet kan ikke se at grensejusteringen har så store konsekvenser for Gjøvik kommune at dette tilsier at justeringen ikke bør gjennomføres.

Vedtak

Med bakgrunn i tilrådommen fra Fylkesmannen i Innlandet, og med hjemmel i § 6 i lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova), vedtar Kommunal- og moderniseringsdepartementet at kommunegrensen mellom kommunene Vestre Toten og Gjøvik endres slik at hele Raufoss Industripark blir liggende i Vestre Toten. Den nye grensa følger forslaget eiendomsgrensen til Raufoss industripark, i tråd med initiativet om grensejustering.

Den nye kommunegrensa trer i kraft fra 1. juli 2020.

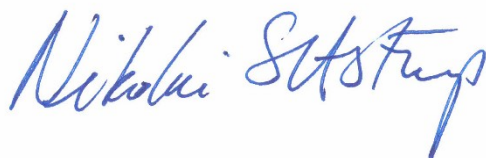
Et vedtak om grenseendring er ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav c, jf. Ot. Prp. Nr. 41 (2000–2001) punkt 5.1. Vedtaket er derfor endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 første ledd.

Konsekvenser av vedtak

Reglene om økonomisk oppgjør mellom kommunene er å finne i inndelingslova kap. V, jf. Rundskriv H-1015.

Dette vedtaket går i kopi til Innlandet fylkeskommune, Skattedirektoratet, Statens kartverk, Statistisk sentralbyrå, samt Nærings- og fiskeridepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Kulturdepartementet for oppfølging og informasjon til etater det angår (f.eks. bispedømme og Politidirektoratet).

Med hilsen

Nikolai Astrup

Kopi

Innlandet fylkeskommune

Justis- og beredskapsdepartementet

Kartverket

Kulturdepartementet

Nærings- og fiskeridepartementet

Raufoss Næringspark v/Øivind Hansebråten

Skattedirektoratet

Statistisk sentralbyrå

Adresseliste

Fylkesmannen i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Gjøvik kommune	Postboks 630	2810	GJØVIK
Vestre Toten kommune	Postboks 84	2831	RAUFOSS